

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26 Mayıs 2025
Sayı: 11611

28607

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat IŞIKHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili

Türkiye'de milyonlarca yurttaş, uzun yıllar boyunca çalışmasına ve prim ödemesine rağmen adil bir şekilde emekli olamamaktadır. Özellikle iki önemli kesim, sosyal güvenlik sisteminde yaşanan eşitsizliklerin en görünür mağdurlarından biri haline gelmiştir.

1990'lı yıllardan itibaren meslek liselerinde zorunlu staj gören ya da çıraklık eğitimi alan gençler için sadece iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sınırlı sigorta primi yatırılmış, emeklilikte esas alınan "uzun vadeli sigorta kolları"na prim ödenmemiştir. Bu kişilerin işe başlangıç tarihi olarak staj/çıraklık tarihi kabul edilmemektedir. Oysa fiilen çalışmış ve SGK sicil numarası ile sistemde kayıtlı hale gelmiş bu bireyler, hukuken ve vicdanen "ilk işe başlama tarihi" sayılacak bir süreci yaşamışlardır. Anayasa'nın eşitlik ilkesine ve sosyal devlet anlayışına açıkça aykırı olan bu uygulama, özellikle EYT düzenlemesinden faydalanamayan binlerce kişiyi mağdur etmiştir.

3 Mart 2023 tarihinde yürürlüğe giren EYT düzenlemesi, yalnızca 8 Eylül 1999 ve öncesinde sigorta girişi olanları kapsamıştır. 9 Eylül 1999 ve sonrasında sigortalı olan milyonlarca yurttaş, 17 yıl gibi uzun bir süre daha beklemek zorunda bırakılmıştır. Bu eşitsizlik, "bir gün" farkla başlayan ve yıllara yayılan bir hak kaybı yaratmıştır. Her gün EYT'li olanlarla aynı işyerinde çalışan, benzer prim gününe sahip yurttaşlar sadece birkaç gün farkla çok daha geç tarihlerde emekli olabilmektedir. Bu durumun Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatları ışığında hak ihlali oluşturduğu yönünde ciddi tartışmalar söz konusudur.

28607

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

Adaletin ve eşitliğin tesisi için hem staj/çıraklık mağdurlarının uzun vadeli sigorta başlangıcının fiili SGK tescil tarihi olarak kabul edilmesi, hem de EYT kapsamına giremeyenler için “kademeli emeklilik” seçeneğinin tanınması toplumsal bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın kayıtlarına göre, 1990 yılından bu yana staj veya çıraklık kapsamında SGK sicil numarası verilen kaç kişi bulunmaktadır? Bu kişilerin cinsiyet ve yaşa göre dağılımı nedir?
2. Staj/çıraklık döneminde sigortalı sayılan ve SGK sicil numarası verilen bireylerden kaç tanesi şu anda aktif sigortalı durumdadır? Kaçı emekliliğe hak kazanamamıştır?
3. Staj/çıraklık döneminde yatırılan kısa vadeli sigorta primleri dışında uzun vadeli sigorta kollarına ilişkin prim ödemesi yapılmaması nedeniyle, bu kişilerin fiili çalışma başlangıçlarının emeklilik hesabında dikkate alınmaması hakkında Bakanlığınızın bir yasal düzenleme çalışması var mıdır?
4. Bu mağduriyetin giderilmesine yönelik olarak, staj/çıraklık döneminin borçlanılabilmesi ya da başlangıç sayılması yönünde Bakanlığınıza iletilmiş resmi taleplerin sayısı kaçtır? Bunların kaç kabul edilmiştir?
5. 8 Eylül 1999 sonrası ilk defa sigortalı olan kaç kişi EYT kapsamı dışında kalmıştır? Bu kişilerin emekli olabilmek için ortalama bekleme süresi nedir?
6. EYT düzenlemesini sadece “giriş tarihi” üzerinden sınırlamak yerine, prim günü ve hizmet süresini esas alan kademeli emeklilik sistemine geçilmesine ilişkin Bakanlığınızda bir hazırlık, etki analizi ya da kamuoyu araştırması yapılmış mıdır?
7. 8 Eylül 1999 ile 31 Aralık 1999 arasında sigortalı olanlar için özel bir emeklilik düzenlemesi yapılması gündeme alınmış mıdır? Bu konuda herhangi bir çalışma varsa detaylarını paylaşır mısınız?
8. Türkiye’de halen 1999 sonrası sigorta girişi olup emeklilik yaşı nedeniyle çalışmaya devam etmek zorunda kalan kaç kişi bulunmaktadır?
9. Bu kişilerin yaş ortalaması, meslek grubu ve cinsiyete göre dağılımı nedir? Özellikle ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlar açısından bir analiz yapılmış mıdır?
10. Bakanlığınızın kayıtlarına göre, EYT düzenlemesinin yürürlüğe girmesinden bu yana kaç kişi emekli olmuştur? Aynı dönemde kaç kişi EYT kapsamında olmamasına rağmen emeklilik için başvuru yapmış ama reddedilmiştir?